

Sygn. akt IX Ca 1046/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek SO Krystyna Skiepmo
Protokolant:	prac. sądowy Izabela Ważyńska

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2018 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko A. P.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 13 lipca 2017 r., sygn. akt I C 780/16,

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. przyznaje adwokatowi M. W. wynagrodzenie w kwocie 1.200 zł (tysiąc dwieście złotych) powiększone o należny podatek VAT, które nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Ca 1046/17

UZASADNIENIE

Powód W. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. P. - Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie kwoty 30.862,26 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że dochodzi naprawienia szkody na podstawie art. 23 ust. 1 w zw. z art. 45a w zw. z art. 16 ust. 1 i art. 22 ustawy o Komornikach Sądowych i egzekucji. Na dochodzone roszczenie składa się kwota główna zobowiązania w wysokości 15.000 zł, odsetki ustawowe w kwocie 13.257,26 zł, koszty procesu w wysokości 2605 zł, w tym koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł, odsetki od kwoty głównej od dnia wniesienia pozwu. Podniósł, że w sprawie egzekucyjnej prowadzonej pod sygn. akt Km 2029/10, Komornik Sądowy wezwał go do zapłaty

kwoty 15.000 zł tytułem należności głównej, odsetek liczonych od dnia 28.07.2011 r. – 1907,26 zł, kosztów procesu 2605, kosztów zastępstwa procesowego 1200 zł. Natomiast z nakazu zapłaty z dnia 31.08.2010 r. sygn.. akt I Nc 665/10 wynika, że kwota kosztów postępowania wynosi 2605 zł, w tym koszty zastępstwa procesowego 1200 zł. Nie leży w kompetencji komornika dowolne ustalanie kwot egzekwowanych i nie wolno mu żądać kwot powyżej wymienionych w nakazie zapłaty, tj.1200 zł. Podniósł również, że z dokumentów sprawy wynika że Komornik Sądowy wszczął postępowanie sądowe po dziewięciu miesiącach od złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji przez wierzyciela. W okresie od 25.10.2010 r. do 28.07.2011 r. Komornik pozbawił go prawa do obrony, dokonując szeregu czynności procesowych.

Natomiast w postępowaniu egzekucyjnym Km 93/02, w dniu 7 lipca 2009 r. Bank (...) jako cedent złożył oświadczenie o cesji wierzytelności. Komornik Sądowy w dniu 31.12.2009 r. wydał postanowienie o umorzeniu z mocy prawa postępowania egzekucyjnego. Zdaniem powoda, Komornik po otrzymaniu oświadczenia Banku, powinien umorzyć postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela. Umorzenie z art. 823 k.p.c. może mieć skutek prawny tylko w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym. Zgodnie z wolą wierzyciela, to postępowanie egzekucyjne nie mogło się toczyć po jego oświadczeniu.

Wskazał, że szkoda polega na tym, że gdyby Komornik dokonał tych czynności zgodnie z prawem, mając wiedzę o cesji, miałby możliwość obrony zarzutem przedawnienia roszczenia, gdyż w wyniku cesji termin przedawnienia (trzy lata) upłynął.

Pozwany A. P. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podał, że działania Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie były zgodne z prawem i w żadnym razie nie mogły wyrządzić powodowi szkody. Powód nie udowodnił jakie konkretne działania pozwanego byłyby niezgodne z prawem ani nie wykazał, by w wyniku takich działań poniósł jakąkolwiek szkodę.

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w Szczytnie oddalił powództwo. Zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4.817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Przyznał adw. M. W. tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z powodowi przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu kwotę 2.400 zł oraz podatek VAT w kwocie 558 zł, które polecił wypłacić ze Skarbu Państwa Sąd Rejonowy w Szczytnie.

Sąd Rejonowy ustalił, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Biskupcu Kancelaria (...) w M., obecnie przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie, A. P. na wniosek wierzyciela (...) Bank (...) S.A. w W. wszczął egzekucję przeciwko W. P.. Postępowanie egzekucyjne prowadzone było pod sygnaturą Km 93/02. Wierzyciel złożył wniosek egzekucyjny w dniu 19.02.2002 r.

We wniosku wskazał sposób prowadzenia egzekucji – wszczęcie egzekucji z nieruchomości opisanej w księdze wieczystej nr (...).

W dniu 9 lipca 2009 r. wierzyciel poinformował Komornika Sądowego o dokonaniu przelewu wierzytelności na rzecz P. (...)z siedzibą w W. umową sprzedaży wierzytelności z dnia 24.06.2009 r.

Postanowieniem z dnia 31.12.2009 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie A. P. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie. W uzasadnieniu wskazał, że wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania. W związku z tym zgodnie z art. 823 k.p.c. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne. Odpis tego postanowienia dłużnik W. P. otrzymał w dniu 21.01.2010 r.

P. (...) z siedzibą w W. w pozwie skierowanym przeciwko W. P. wniósł o zasądzenie od W. P. nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym kwoty 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa. Do pozwu załączył wezwanie do zapłaty z dnia 29.01.2010 r., którym poinformował W. P. o przelewie wierzytelności na podstawie umowy z dnia 9 czerwca 2009 r. zawartej z (...) Bank (...) S.A. w W. i wezwał go do zapłaty kwoty 174.827,77 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 31.08.2010 r. w sprawie INc 665/10 Sąd Rejonowy w Mrągowie nakazał W. P. aby zapłacił na rzecz P. (...) z siedzibą w W. kwotę 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2605 zł tytułem kosztów postępowania, w tym kwotę 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Nakaz zapłaty został doręczony W. P. w dniu 10.09.2010 r. Nakaz zapłaty uprawomocnił się 28.09.2010 r.

P. (...) z siedzibą w W. w dniu 28.10.2010 r. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie A. P. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko W. P. na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 31.08.2010 r. w sprawie INc 665/10 Sądu Rejonowego w Mrągowie, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, celem wyegzekwowania kwoty należności głównej 15.000 zł, odsetek ustawowych, kosztów procesu 2.605, kosztów postępowania egzekucyjnego. Wskazał sposób prowadzenia egzekucji. Sprawa była prowadzona pod sygnaturą Km 2029/10. W dniu 4 listopada 2010 r. Komornik Sądowy A. P. dokonał zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, wezwania do dokonywania potrąceń z renty lub emerytury. Dłużnikowi w dniu 15.11.2010 r. doręczono wezwanie do dokonywania potrąceń z renty lub emerytury. W dniu 6 grudnia 2010 r. Komornik dokonał zajęcia wynagrodzenia dłużnika. Zawiadomienie o zajęciu dłużnik otrzymał w dniu 8.12.2010 r. W dniu 20.12.2010 r. wierzyciel złożył do Komornika wniosek o dokonanie opisu i oszacowania nieruchomości opisanej w księdze wieczystej nr (...). W dniu 22.02.2011 r. Komornik dokonał zajęcia wynagrodzenia dłużnika. Zawiadomienie o zajęciu dłużnik otrzymał w dniu 24.02.2011 r. W dniu 28.07.2011 r. Komornik dokonał zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z udziału 1/2 części w nieruchomości opisanej w księdze wieczystej nr (...) i wezwał dłużnika do zapłaty kwoty należności głównej 15.000 zł, odsetek do 28.07.2011 r. – 1907,26, kosztów procesu 2.605, kosztów zastępstwa adwokackiego w egzekucji 1200 zł. O czynnościach tych W. P. został powiadomiony w dniu 1 sierpnia 2010 r. W sprawie tej Komornik podjął czynności związane z dalszym prowadzeniem egzekucji z nieruchomości. Ponieważ Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie A. P. został wyłączony od dalszego prowadzenia postępowania w sprawie Km 2029/10, sprawa została przekazana Komornikowi Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie, A. F..

Pozwem z dnia 5.02.2013 r. (data wpływu do Sądu Rejonowego w Mrągowie) W. P. wniósł o pozbawienie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty z dnia z dnia 31.08.2010 r. w sprawie I Nc 665/10, wykonalności z uwagi na przedawnienie wierzytelności. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt IC 77/13. Na rozprawie w dniu 29.05.2013 r. powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. Postanowieniem z dnia 29.05.2013 r. Sąd Rejonowy w Mrągowie umorzył postępowanie w sprawie. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 6.06.2013 r. Następnie pismem z dnia 12.01.2015 r. W. P. wniósł do Sądu Rejonowego w Mrągowie skargę o wznowienie postępowania w sprawie INc 665/10. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt IC 21/15. Wyrokiem z dnia 21.10.2015 r. Sąd Rejonowy w Mrągowie oddalił skargę W. P. o wznowienie postępowania w sprawie I Nc 665/10. Wyrokiem z dnia 21.03.2016 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił apelację W. P. od tego wyroku.

W ocenie Sądu Rejonowego nie można przypisać Komornikowi Sądowemu A. P. działań niezgodnych z prawem. Żaden przepis nie nakłada na Komornika obowiązku poinformowania dłużnika o zbyciu wierzytelności przeciwko niemu przysługującej pierwotnemu wierzycielowi. Obowiązek ten ciąży na zbywcy wierzytelności, a więc w tym przypadku (...) Bank (...) S.A. w W. (art. 512 k.c.) Należy zauważyć, że w aktach sprawy I Nc 665/10 znajduje się pismo z dnia 29.01.2010 r., w którym nabywca wierzytelności P. (...)z siedzibą w W., zawiadomił powoda W. P. o nabyciu wierzytelności przysługującej w stosunku do niego od (...) Bank (...) S.A. w W.. Z akt sprawy Km 93/02 wynika, że Komornik Sądowy A. P. postanowieniem z dnia 31.12.2009 r. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie na podstawie art.823 k.p.c., wskazując w uzasadnieniu, że wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania. Brak jest podstaw, w ocenie sądu, do przyjęcia by umarzając postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 823 k.p.c., pozwany działał niezgodnie z prawem. Odnośnie postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. akt Km 2029/10 (obecnie 214/16), Sąd również nie dopatrył się w postępowaniu pozwanego działań niezgodnych z prawem. Faktycznie dopiero w dniu 28.07.2011 r. Komornik dokonał zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z udziału 1/2 części w nieruchomości opisanej w księdze wieczystej nr (...), jednakże dłużnik nie wykazał jak to działanie, zaniechanie pozwanego naruszyło jego prawa skoro już wcześniej, na podstawie otrzymywanych zawiadomień, wiedział o toczącej się przeciwko niemu egzekucji na podstawie nakazu

zapłaty z dnia 31.08.2010 r. wydanego w sprawie I Nc 665/10 przez Sąd Rejonowy w Mrągowie. Wbrew twierdzeniom powoda w wezwaniu dłużnika do zapłaty w związku z wszczęciem egzekucji z nieruchomości pozwany nie powiększył kosztów postępowania wynikających z nakazu zapłaty o kwotę 1200 zł. Ponadto powód, zdaniem Sądu, nie przedstawił żadnych dowodów by w wyniku działań lub zaniechań komornika podjętych w sprawie Km 93/02 i Km 2029/10 poniósł szkodę. O kosztach orzeczono na mocy art.98 k.p.c.

Powyższy wyrok w punktach I i II zaskarżył apelacją powód zarzucając wyrokowi naruszenie art. 23 § 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez jego błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że w wyniku działania pozwanego nie doszło do wyrządzenia szkody.

Wskazując powyższy zarzut powód wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwotę 30.862,26 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 15.000 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu za postępowanie apelacyjne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji prawidłowo i dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe oraz orzekł na podstawie wszystkich prawidłowo zaoferowanych przez strony dowodów, dokonując trafnej ich oceny. Ocena wiarygodności i mocy dowodów została przeprowadzona w granicach przysługującej Sądowi I instancji z mocy art. 233 § 1 k.p.c. swobody osądu.

Ustalenia faktyczne w sprawie poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy dowodów, których ocena nie wykazała błędów natury faktycznej, czy logicznej, znajdując swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione, na czym oparł poszczególne ustalenia. Sąd I instancji wskazał również wnioski, jakie wyprowadził z dokonanych ustaleń, opierając na nich swoje merytoryczne rozstrzygnięcie, co zostało zawarte w dokładnych i logicznych wywodach uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.

Ustalenia faktyczne i ich ocenę Sąd Okręgowy przyjął za własne, zwracając uwagę, że nie ma wobec tego potrzeby procesowej przeprowadzania na nowo w uzasadnieniu tego orzeczenia oceny każdego ze zgromadzonych dowodów, a wystarczy odnieść się do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji (por. wyroki Sądu Najwyższego z 10 października 1998r., III CKN 650/98, z 4 kwietnia 2003r., III CKN 1217/00, z 27 listopada 2003r., II UK 156/03, z 27 kwietnia 2010r., II PK 312/09 oraz z 9 lutego 2012r., III CSK 179/11).

W dalszej części należy podkreślić, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego (uchwała Sądu Najwyższego 31 stycznia 2008r., III CZP 49/07), dlatego powoływanie się w zarzutach na naruszenie prawa procesowego, ma skutek procesowy tylko do wymienionych w odwołaniu konkretnych zarzutów naruszenia procedury, z wyjątkiem powodujących nieważność postępowania.

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. 2017 r. poz. 1277). Przepis ten stanowi, że komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Jest to odpowiedzialność deliktowa, której przesłanką jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinięcie komornika. Dodatkowo trzeba wskazać, że przesłanki powstania obowiązku naprawienia szkody przez komornika wynikają z ogólnej zasady odpowiedzialności deliktowej objętej przepisami kodeksu cywilnego. Należy do nich konieczność wykazania: powstania szkody, faktu (zdarzenia), z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy, czyli niezgodnego z prawem działania lub zaniechania komornika oraz związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą.

Bezprawne jest zachowanie sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym, przez który rozumie się nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, jak również nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych, czyli zasad współżycia społecznego (wyrok Sądu Najwyższego z 21 maja 2015 r., IV CSK 539/14). Przy czym należy dodać, że zaniechanie może zostać uznane za bezprawne jedynie w sytuacji, w której na podmiocie odpowiedzialnym ciążył konkretny obowiązek podjęcia określonego działania, które nie zostało podjęte.

W kodeksie cywilnym brak jest bliższego określenia pojęcia szkody. Przez szkodę należy rozumieć szkodę majątkową i szkodę niematerialną (krzywdę). Szkada to powstała wbrew woli poszkodowanego różnica pomiędzy obecnym jego stanem majątkowym a tym stanem jaki zaistniałby, gdyby nastąpiło zdarzenie wywołujące (por. orzeczenie S.N z 11.07.1957r., 2CR 304/57, OSN 1958, nr III poz. 76 i z 22.11.1963r., III PO 31/63, OSNCP 1964 nr 7-8, poz. 128). Szkada to nic innego jak uszczerbek na mieniu.

Powyższe przesłanki jako istotne dla ustalenia odpowiedzialności pozwanego podlegały udowodnieniu (art. 227 k.p.c.). Ciężar udowodnienia zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał na powodzie, gdyż to on z określonych faktów wywodził skutki prawne. Udowodnienie danego faktu polega na graniczącym z pewnością wykazaniu zgodnie z regułami dowodowymi jego istnienia.

W niniejszej sprawie powód nie udowodnił, iż w wyniku działania lub zaniechania Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie A. P. powód szkodę.

Żadna czynność lub zaniechanie Komornika wskazane przez powoda w pozwie nie było bezprawne. Sąd Rejonowy prawidłowo i drobiazgowo przeprowadził w tym zakresie analizę prawną poprzedzoną ustaleniem stanu prawnego. Trafnie wskazał, że żaden przepis nie nakłada na Komornika obowiązku powiadomienia dłużnika o cesji wierzytelności objętej postępowaniem egzekucyjnym. Taki obowiązek ciąży na cedencie, a zatem w tym przypadku na P. (...) Bank (...) S.A. w W., co wynika z art. 512 k.c.

Także umorzenie przez komornika postępowania na podstawie art. 823 k.p.c. zgodne był z prawem. W sytuacji niepodjęcia przez wierzyciela czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego w ciągu roku, Komornik obowiązany był treścią powyższego przepisu umorzyć postępowanie.

W postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt Km 2029/10 (obecnie 214/16), działanie komornika, który zawiadomił dłużnika o skierowaniu egzekucji do nieruchomości nie natychmiast, w żaden sposób nie naruszało praw dłużnika, gdyż wiedział on o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym i zakresie egzekucji określonym we wniosku, był zawiadamiany o każdej czynności komornika sądowego i dlatego nie można stwierdzić bezprawności w takim działaniu komornika.

Przesłanką odpowiedzialności komornika określoną w art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji jest również szkoda. Prawidłowo przyjął Sąd Rejonowy, iż powód nie udowodnił żadnej szkody, którą miałby ponieść w związku z działaniem lub zaniechaniem pozwanego.

W świetle powyższych wywodów należy stwierdzić, że apelacja nie mogła zostać uwzględniona. Zaskarżony wyrok jest prawidłowy i nie podlega zmianie.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.). Uwzględniono, iż powód jest stroną przegrywającą sprawę i dlatego powinien ponieść koszty procesu, które stanowiła opłata za czynności adwokackie przed Sądem II instancji, w wysokości 1.800 zł.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. prawo o adwokaturze w zw. z § 4 i § 8 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714 ze zm.).

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo